

Gyógyszerészet

A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZETI TÁRSASÁG LAPJA

Főszerkesztő: DR. VÉGH ANIÁL

Szerkesztők: DR. LÁNG BÉLA, DR. SZÁSZ GYÖRGY felelős szerkesztő, SZENIMIKLÓSI PÁL, DR. VÁRADI JÓZSEF

10. évfolyam

Technikai szerkesztő: LÁNG MIKLÓS

1966. június

6. SZÁM

Ez évi 3. számunkban megjelent a MOTESZ megalakulásáról szóló közlemény. Az április 26-i alakuló közgyűlésen dr. Szabó Zoltán egészségügyi miniszter tartott ünnepi megnyitó beszédet, amelyet az alábbiakban közlünk.

A MAGYAR ORVOSTUDOMÁNYI TÁRSASÁGOK ÉS EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉNEK MEGALAKULÁSA

Úgy gondolom indokoltan, és nemcsak a köznapi szóhasználat fordításával, mondhatjuk: a magyar orvostudomány, hazánk egészségügye életében nem kis jelentőségű ez a mai nap, a Magyar Orvostudományi Társaságok és Egyesületek Szövetsége első közgyűlésének és vezetősége megválasztásának napja és eseménye. Jelentős ez a nap és ez az első közgyűlés, hiszen orvostudományunk és az orvostudományt képviselő tudományos társadalmi szervezetek szervezeti kereteiben, életében és munkájában vele nem kis horderejű változás, átrendeződés indul.

Ismeretes a közgyűlés előtt, hogy az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete szakcsoportjai tudományos társasággá való átalakulásukat kérték, és mind az így megalakult tudományos társaságok, mind a Magyar Tudományos Akadémia orvostudományi tudományos társaságai javasolták, hogy az orvostudományi társaságok és egyesületek átfogó szervezeti kerete és közvetlen irányító szerveként alakíttassék meg a Magyar Orvostudományi Társaságok és Egyesületek Szövetsége.

A Szövetség megalakulásával majd működésével az orvos- és gyógyszerésztudományt képviselő társadalmi jellegű tudományos társaságok egységes szervezete, tevékenységük összefogott, koordinált irányítása valósul meg. Tudományos életünknek a felszabadulás után bekövetkezett sajátos alakulása és fejlődése következménye az, hogy a Magyar Orvostudományi Társaságok és Egyesületek Szövetségének megalakulása most következett be.

A második világháború a tudományos élet tárgyi és társadalmi-szervezeti kereteit épp úgy szétrombolta, mint ahogy szétrombolta az egészségügyi ellátás és az egészségügy tárgyi-dologi, szervezeti, államigazgatási feltételeit, kereteit és szervezetét. A felszabadulás után megszűnt az Orvosegyesület.

Tárgyilagosan és a visszatekintő értékelés bizonyosságával szögezhetjük le: a felszabadulás után közvetlenül megalakult Orvosszakszervezet, majd az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete komoly érdeme, hogy ténykedése és munkássága egyik első mozzanataként létrehozta, tudományos társadalmi szerveként, az orvos-szakcsoportokat. A szakcsoportok, az elmúlt 20 évben, vitathatatl

an érdemeket szereztek a magyar orvostudomány fejlesztésében. Eredményesen szolgálták tagságuk szakmai, tudományos és világnézeti továbbkésztését, aktívan és eredményesen vettek részt a tudomány eredményei gyakorlati megvalósításában is.

A szakcsoportok megalakítása óta eltelt két évtized során jelentős változások következtek be azonban mind az egészségügy szervezetében, mind a tudományos életet összefogó, irányító szervezet és szervek életében. Létrejött az újjászervezett Magyar Tudományos Akadémia és az Akadémiának az egyes tudományágakat átfogó, szervezőosztályai. Létrejöttek a tudományos életet átfogó és szervező olyan szervek, mint a Tudományos Minősítő Bizottság. Megalakult, az egységes állami egészségügy és egészségügyi ellátás szervezője és irányítója, az Egészségügyi Minisztérium, és az egészségügyi miniszter tudományos szaktanácsadó szerve, az Egészségügyi Tudományos Tanács, a maga tudományos szervező feladataival.

Az orvos- és gyógyszerésztudományi kutatási témák, illetve a kutatómunka maga is az országos távlati tudományos kutatási terv részévé lett.

Ugyanezen esztendőkből rendkívüli mértékben kiszélesedett és elmélyült világviszonylatban az orvos- és gyógyszerésztudományi kutatás, hozott és hoz nap mint nap újabb és újabb eredményeket.

Mind a baráti szocialista országokban, mind más államokban megnövekedtek az orvos- és gyógyszerésztudomány nemzetközi kapcsolatai és együttműködése állami és társadalmi szervezeteinek aktívítása. Új és új nemzeti és nemzetközi szervek jöttek létre azzal a feladattal, hogy ezeket a kapcsolatokat ápolják, bővítsék, biztosítsák.

Ezek a változások a hazai tudományos élet elé állított követelmények, a tudományos életet és munkát keretbe fogó és irányító új formák és szervek kialakulása, az orvos- és gyógyszerésztudomány fejlődése és a szükséges és célszerű nemzetközi kapcsolatok követelményei és feltételei — új szervezeti forma szükségét vetették fel. Olyan, társadalmi jellegű, tudományos szervezet igénye je-

lentkezett, amely a meglévőnél még hathatósabban segíti elő hazai orvostudományunk fejlődését; eredményesen biztosítja a tudományos élet egységes társadalmi kereteit, irányítja a tudományos rendezvények összehangolását; az eddiginél hatékonyabb és megfelelőbb feltételeket teremt a nemzetközi tudományos életbe való bekapcsolódásunkhoz és lehetővé teszi, hogy a külföldi tudományos társaságokkal még szorosabb és tevékenyebb kapcsolatokat létesítsünk.

A megalakult tudományos társaságok és a most megalakuló Szövetség felelősségteljes feladata lesz, hogy — a hazai orvos- és gyógyszerésztudományi életünk új tudományos-társadalmi szervezeteként álljon helyt eredményesen a fejlődésnek — az előbbieken vázolt — ezen új követelményeiben.

A Magyar Orvostudományi Társaságok és Egyesületek Szövetsége és a tagegyesületek feladata és tevékenysége több irányú.

Az elkövetkezendő hónapokban, esztendőben ki kell alakítania tudományos életünk új — ma még csak elvekben meglévő — szervezeti kereteit, e szervezet működése mechanizmusát, és a szervezet kereteit tartalommal, eredményekkel kell megtöltenie.

A közvetlen munka, a feladatok közvetlen megoldása a társaságokban és egyesületekben történik majd. Az orvos- és gyógyszerésztudomány, az egészségügy és az egészségügyi ellátás további fejlesztése és eredményei érdekében az ő feladatuk lesz, hogy gyarapítsák tagságuk tudományos ismereteit. Ennek érdekében ismerniük és ismertetniük kell tudományáguk hazai és külföldi eredményeit. Ezen cél érdekében és szolgálatában kell — egyebek között — szerkeszteniük folyóirataikat, amelyeknek hasznos eszközeivé kell válniuk hazai tudományos eredményeink külföldi ismertetésének is, annak, hogy eredményeink az egyetemes orvos- és gyógyszerésztudomány elemeivé válhassanak.

A tudományos kutatás nem lehet öncélú tevékenység. A Társaságok és Egyesületek feladata ezért az is, hogy a kutatómunka eredményei mielőbb és hasznosan a gyakorlat tárgyává legyenek, az egészségügyi gyakorlati tevékenységét szolgálhassák mielőbb.

Az újonnan alakult Társaságok és Egyesületek a szocialista társadalom teljes felépítésén és megvalósításán munkálkodó hazánk tudományos társaságai és egyesületei. Tudományos tevékenységüknek szocialista egészségügyünk fejlesztését és további eredményeit kell elősegítenie. Éppen ezért eredményes munkásságuk előfeltétele, hogy működésük szocialista társadalmunk világnézeti, ideológiai és politikai bázisaira épüljön, tevékenységüket ezek az elvek hásszák át, munkájuk a szocialista egészségügyi ellátás fejlesztése és megvalósítása, a szocialista, majd kommunista társadalom orvosa, gyógyszerésze megformálásának motorja, megvalósítója legyen.

A Társaságok és Egyesületek az orvostudomány, az egészségügy, az egészségügyi ellátás egy-egy ágazatát, egy-egy részterületét képviselik. A Szövetség feladata, hogy az orvostudomány, az egészségügyi ellátás egésze érdekében a részterületeket és részfeladatokat összehangolja és összefogja.

A Szövetségnek, a Szövetség vezetőségének és a vezetőség elnökségének kell kialakítania azt az átfogó tervet, amely keret ad a tagegyesületek működésének és egyben összehangolja azt a Szövetség feladata lesz, hogy a Társaságok és Egyesületek számára a tudományos vagy gyakorlati feladatokat tűzzön ki, biztosítsa a Társaságok közötti együttműködést ott és abban, amiben a tudomány és gyakorlat határterületei ezt szükségessé teszik és megkívánják. A Szövetségnek kell az egyes Társaságok törekvései megvalósítását segíteni, ha ezen törekvések megvalósításának feltételei kívül esnek már a Társaságok lehetőségeinek határain.

Az orvos- és gyógyszerésztudomány nap mint nap születő új kutatási és gyakorlati eredményei az egyén számára áttekinthetetlenek. Mind a kutatás új útjai, mind az egészségügy gyakorlata érdekében elengedhetetlen viszont, hogy az eredmények és tapasztalatok összegezése, általánosítása, szintézise időnként megtörténjen. A Szövetség nehéz, de hasznos és nagy jelentőségű feladatai körébe tarthat ez a feladat is.

Nagyon fontos és nagyon felelősségteljes feladata és tevékenysége a Szövetségnek, hogy az orvos- és gyógyszerésztudomány és hazánk egészségügye további fejlesztése érdekében kapcsolatokat tartson, új kapcsolatokat létesítsen és a meglévőket bővítse és elmélyítse a Szovjetunió, a szocialista országok és más országok tudományos szervezeteivel, ezen szervezetekben, maga vagy a tagegyesületek révén, hazánkat, a magyar orvos- és gyógyszerésztudományt képviselje.

A Szövetség szervező, koordináló, irányító munkájának a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány célkitűzésével összhangban, azoknak megfelelően és azok megvalósítására kell irányulnia.

Tevékenységéhez hozzátartozik, hogy lényeges, átfogó, elvi egészségpolitikai vagy egyéb kérdésekben alakítson ki álláspontot, feladatot vagy célt. Ezek hatékonyságának, megvalósításuk lehetőségének feltétele, hogy ez az elvi, egészségpolitikai tevékenység a Magyar Orvostudományi Akadémiával, az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetével és az Egészségügyi Minisztériummal együttesen és egyetértésben történjen.

Mind a Magyar Orvostudományi Társaságok és Egyesületek Szövetsége, mind a benne tömörült Társaságok és Egyesületek előtt nagy számú, jelentős és felelősségteljes feladat áll tehát, és vár megoldásra.

Biztosak vagyunk abban, hogy mind a Szövetség, mind a Társaságok rövid időn belül áthidalják az új szervezésből óvhatatlanul adódó nehézségeket és akadályokat, kereteik közt rövidesen pezsgő, eleven és eredményes tartalmi-tudományos munkabontakozik ki, valósul meg. Biztosak vagyunk ebben, hisz mindehhez adottak és biztosítottak a leglényegesebb feltételek.

A Szövetségben és a Társaságokban, a Szövetség és a Társaságok vezetőségeiben a tudományos munkában, a tudományos munka szervezésében, a tudomány és egészségpolitika alakításában tapasztalt, járatos, felelősségtudattal telt tudósok gya-

korlati és elméleti szakemberek, vezetők és a mindennapi munka sorkatonái dolgoznak és működnek majd.

Tevékenységüknek, célkitűzéseik és feladataik meghatározásának keretét és útmutatót biztosít az országos távlati tudományos kutatási terv, ennek orvostudományi fő témái és a III. ötéves nép-gazdasági terv és ennek egészségügyi célkitűzései és feladatai.

Világnézeti, ideológiai, általános és egészségpolitikai tevékenységükhöz csálthatatlan iránytű és egyben biztos fundamentum a Magyar Szocialista Munkáspárt és a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány világos és egyértelmű belpolitikája és külpolitikai ténykedése.

Végül, de nem utolsósorban a Szövetség és a Társaságok, a Szövetség és a Társaságok vezető testületei munkájukban, célkitűzéseik és feladataik megvalósításában biztosan építhetnek sokezer felkészült, lelkes, az orvos- és gyógyszerésztudományért, annak fejlesztéséért, a szocialista társada-

lom és a szocialista egészségügy megvalósításáért dolgozó és munkálkodó orvosra és gyógyszerészre.

Tisztelt Közgyűlés!

Engedjék meg, hogy az Egészségügyi Minisztérium és a magam nevében is köszönthessem a Magyar Orvostudományi Társaságok és Egyesületek Szövetsége első közgyűlését, a közgyűlés küldötteit és résztvevőit. Mind a közgyűlés felelősségteljes vezetőségválasztó munkájához, mind az elkövetkezendő időszak tevékenységéhez a Szövetségnek és a Tagegyesületeknek is őszinte szívvel kívánok sok sikert. Igerhetem, hogy mindent megteszünk a Szövetség és a Tagegyesületek eredményes és sikeres munkássága biztosítása érdekében. Annak érdekében, hogy a Szövetség és a Tagegyesületek a maguk munkájával és tevékenységével is hatékonyan és méltó eredményekkel segíthessék a nagy közös célt, a magyar orvos- és gyógyszerésztudomány további fejlesztését és eredményeit, a szocialista egészségügy és a szocialista egészségügyi ellátás fejlesztését és mielőbbi megvalósítását.

Továbbképzés

MŰANYAG-TARTÁLYOKBA TÖLTÖTT INFÚZIÓS OLDATOK

SPERGELY BÉLA ÉS TAKÁCSI NAGY GÉZA

Az infúziós készítményeknek nagy mennyiségben való előállítására, szállítására, valamint az üvegek és ampullák gyakran kifogásolható minősége felvetette a gyógyszeriparban azt a kívánságot, hogy az infúziós oldatok forgalombahozatalának megkönnyítésére, a készítményeket a törékeny üvegek és ampullák helyett, törhetetlen és kémiai tekintetben is kifogástalan minőségű műanyag-tartályokba töltsék le.

Az iparnak ez az igénye ma már megvalósítható, mert az erre a célra készített műanyag-tartályok kémiai és fizikai tulajdonságai olyan mértékben javultak, hogy alkalmassá váltak a legkényesebb infúziós oldatok letöltésére és stabilis tárolására.

A műanyag-tartályokba töltött infúziós oldatoknak nagy jelentősége van különösen a kórházi tömegellátásban és a háborús gyógyszerellátás terén, ahol a vér- és vérszűrőanyagokon kívül a plazmapótszerek, a mesterséges szérum- és az elektrolit-oldatok a legfontosabb életmentő gyógyszerek közé tartoznak. Ezeknek a készítményeknek biztonságos csomagolása és szállítása rendkívül megkönnyíti a mozgó segélyhelyek és műtők gyors ellátását infúziós oldatokkal. A plasztikus tartályok további előnye, hogy az infúzió folyamán bármilyen injekciót a tartály tartalmához lehet fecskendezni injekciós fecskendő segítségével baktériumos szennyeződés veszélye nélkül.

A tények felismerése szükségszerűen kötelezővé teszi a műanyag-tartályok és azok töltési

technológiájának ismertetését, mert ennek a ki szerelési formának ipari megszervezése a korszerűsítés egyik sürgős és fontos feladata.

A műanyag-tartályok lényegesebb fizikai tulajdonságai közül említjük meg:

a tartályok 50%-kal könnyebbek, mint az üveg, hajlékonyak, teljesen átlátszók, rugalmasságuk miatt törhetetlenek, a hűtést és melegítést változás nélkül bírják, jól sterilizálhatók (230°C hőmérsékletig) kémiailag teljesen közömbösek; hevítés alatt az anyag oldódása vagy bomlása nem következik be,

ioncsere a tartályok anyaga és tartalma között nem lép fel [1, 2, 3].

Fontos előnyük, hogy olcsóbbak az üvegnél, továbbá a tartályok lezárása forrasztással történik és így zároszerkezetre vagy dugózással nincs szükség.

Áttekintve a műanyagokat, az infúziós tartályok részére alkalmas hőre lágyuló termékek közül három csoportot kell különösen kiemelnünk:

1. polietiléneket,
2. plasztikussá tett PVC-termékeket és a
3. polipropiléneket

Mindhárom csoportnak több előnyös tulajdonsága van, amelyeket a Ph. Helv. V előírásaival párhuzamban az I táblázatban ismertetünk.